

Expertisecentrum Europees Recht

Ministerie van Buitenlandse Zaken

ECER-infobijeenkomst

Nederlands EU-
voorzitterschap 2016:

de Eurowob

Den Haag 9 november 2015

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Eurowob Transparantie: de politieke invalshoek

Gabriëlle Metz
Directie Integratie Europa
Ministerie van Buitenlandse
Zaken

Transparantie: de politieke invalshoek

- Het bredere speelveld van de Eurowob
- Het belang van transparantie voor de doelstellingen van Europa
- De invloed van het Nederlandse voorzitterschap
- De huidige situatie en de inzet van Nederland op het gebied van transparantie
- Belang van de Eurowob, het instrument voor openbaarheid

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Eurowob Hoe & wat rondom consultaties

Marietta Schuerman
Permanente Vertegenwoordiging
van het Koninkrijk der
Nederlanden bij de Europese
Unie

Wie & wat?

Elke burger en rechtspersoon kan een verzoek om toegang tot documenten indienen.

Er zijn twee soorten verzoeken:

1) Initiële verzoeken

2) Confirmatieve verzoeken

Welke documenten?

Het gaat om documenten die

1) In bezit zijn van een instelling

en

2) Een materie betreffen welke tot de bevoegdheid van de EU behoort ("all areas of activity").

Consultaties door wie?

De Eurowob is van toepassing op:

- Europees Parlement
- Europese Commissie
- Raad
- Andere EU instellingen, organen of instanties die de Eurowob toepassen middels hun eigen RvO

Waarom consultaties?

Op grond van artikel 4 Eurowob dienen consultaties plaats te vinden met:

- Derden (lid 4): derde wordt geraadpleegd om te kunnen beoordelen of een uitzonderingsgrond van toepassing is.
- Lidstaat (lid 5): LS kan verzoeken om document niet zonder voorafgaande toestemming openbaar te maken → heeft dus een bijzondere positie!

Wat is een LS document?

Raad:

-Documenten opgesteld door een lidstaat in diens hoedanigheid van lid van de Raad zijn geen LS documenten!

CIE:

-Alle stukken van een lidstaat zijn documenten van de lidstaat. Als in een Commissiedocument wordt geciteerd uit een document van een lidstaat, of als dit document wordt geparafraseerd, worden ook deze passages gezien als document van een lidstaat.

een opened read-only to prevent modification.

LIMITÉ

**DROIPEN 140
COPEN 293
CODEC 2287**

NOTE

From:	General Secretariat of the Council
To:	Delegations
Subject:	Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on provisional legal aid for suspects or accused persons deprived of liberty and legal aid in European arrest warrant proceedings - Comments from delegations

Delegations will find in the annexes to this note comments in relation to the proposal for a Directive on provisional legal aid for suspects or accused persons deprived of liberty and legal aid in European arrest warrant proceedings, provided by following the meeting of the Working party on substantive criminal law (DROIPEN) on 21 October 2014, as follows:

- Annex I - Comments by the Austrian delegation
- Annex II - Comments by the German delegation
- Annex III - Comments by the Hungarian delegation
- Annex IV - Comments by the Dutch delegation
- Annex V - Comments by the Polish delegation
- Annex VI - Comments by the Slovak delegation

UEM 24

INFORMATIEVE NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: het Coreper, 2e deel, en de Raad

Betreft: Conceptontwerp van de Nederlandse herdenkingsmunt van twee euro ter gelegenheid van de aankondiging van de troonsafstand van Hare Majesteit Koningin Beatrix

1. Overeenkomstig artikel 1 decies, lid 3), van Verordening (EG) nr. 975/98 van de Raad van 3 mei 1998 over de denominaties en technische specificaties van voor circulatie bestemde euromuntstukken, als gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 566/2012 van de Raad van 18 juni 2012¹, heeft Nederland op 5 februari 2013 bij de Raad een conceptontwerp ingediend van een herdenkingsmunt van twee euro ter gelegenheid van de aankondiging van de troonsafstand van Hare Majesteit Koningin Beatrix².
2. Lidstaten die de euro als munt hebben, kunnen binnen zeven dagen na deze indiening bezwaar maken tegen het door Nederland ingediende conceptontwerp met als argument dat het onder hun burgers waarschijnlijk negatieve reacties zal oproepen. Binnen de bovengenoemde

Hoe gaat een consultatie in zijn werk?

Raad:

- RS ontvangt schriftelijk verzoek om toegang tot documenten
- Betrokken DG binnen RS wordt geconsulteerd
- LS wordt betrokken → via RWG of juridische afdeling op de PV
- Termijn voor reactie: meestal 5 werkdagen

CIE:

- CIE ontvangt schriftelijk verzoek om toegang tot documenten
- Initieel verzoek loopt via DG (consultatie via PV of Den Haag)
- Confirmatief verzoek via SG (consultatie via juridische afdeling PV)
- Termijn voor reactie: meestal 5 werkdagen

Termijnen!

Termijnen zijn kort:

Maximaal 2x 15 werkdagen voor besluit, inclusief consultatie en interne afstemming.

Procedure in 5 stappen:

- 1) Identificatie van documenten
- 2) Consultatie (intern en extern)
- 3) Opstellen concept antwoord
- 4) Eventueel documenten redigeren voor gedeeltelijke toegang
- 5) Vertalen antwoord in taal waarin verzoek is gesteld

Antwoord NL

Uitgangspunt: openbaarheid tenzij...

Een weigering moet **ALTIJD** onderbouwd worden met een beroep op een uitzonderingsgrond uit de Eurowob.

Zie ook overweging 84 uit C-64/05 (Turco) waarin het Hof erkent dat de inachtneming van nationale bepalingen die een openbaar of particulier belang beschermen en zich tegen openbaarmaking verzetten, kan worden beschouwd als een algemeen belang dat bescherming verdient in het kader van een van de uitzonderingen van de Eurowob-verordening.

Na consultatie

RS geeft gehoor aan reactie LS mits een weigering afdoende is onderbouwd.

Als een stuk meerdere auteurs kent: toegang alleen als iedereen akkoord is.

Argumentatie van NL wordt vaak met naam en toenaam vermeld in besluit instelling!

Openbaarmaking

Er is geen sprake van geprivilegieerde toegang!

→Erga omnes effect

Raadsdocumenten worden openbaar gemaakt in het documentenregister van de Raad.

Het EP heeft een register waar je specifiek kunt zoeken op documenten openbaar gemaakt in het kader van een Eurowobverzoek.

Commissie werkt aan een register waarin Eurowobverzoeken gevonden kunnen worden.

Consultatie door LS

LS is verplicht om instelling te consulteren tenzij duidelijk is dat document wel of niet openbaar kan worden gemaakt.

Consultatie instellingen via juridische afdeling PV.

→Wob-verzoek kan eventueel worden 'overgedragen' aan de instelling.

→LS kan eventueel gebruik maken van uitzonderingen uit de Eurowob om nationaalrechtelijk openbaarmaking te weigeren.

Uitzonderingsgronden – bescherming internationale betrekkingen

- Een LS kan richting de instelling geen gebruik maken deze uitzonderingsgrond.
- Een beroep op de bescherming van de internationale betrekkingen sterkt zich alleen uit tot die delen van een document die specifiek zien op de internationale betrekkingen (denk aan de inhoud van een overeenkomst of onderhandelingsrichtsnoeren).

Uitzonderingsgronden – bescherming van gerechtelijke procedures

Gerechtelijke procedures:

Algemene aanname dat openbaarmaking van documenten die door een instelling zijn neergelegd bij het Hof in een lopende zaak de bescherming van gerechtelijke procedures ondermijnen.

Uitzonderingsgronden – bescherming van juridisch advies

Juridisch advies:

- 1) Is er inderdaad sprake van een juridisch advies?
- 2) Leidt openbaarmaking tot een concrete en daadwerkelijke ondermijning van de bescherming van adviezen? Risico: redelijkerwijs voorzienbaar en niet louter hypothetisch
- 3) Is er een hoger belang dat openbaarmaking gebiedt?

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Eurowob

Reikwijdte en uitzonderingsgronden

Jesse Wolbrink

Directie Juridische Zaken

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Outline

- 1.Reikwijdte Eurowob
- 2.Absolute uitzonderingsgronden
- 3.Relatieve uitzonderingsgronden
- 4.Documenten voor intern gebruik
- 5.Algemene aanname doctrine
- 6.Gevoelige documenten

Reikwijdte

Preambule Vo. 1049/2001 (Eurowob), overweging 6:

Ruimere toegang tot documenten dient te worden verleend in gevallen waarin de instellingen optreden in hun hoedanigheid van wetgever, inbegrepen in het geval van gedelegeerde bevoegdheden, waarbij tegelijkertijd de doeltreffendheid van het besluitvormingsproces van de instelling behouden moet blijven. Dergelijke documenten dienen zo veel mogelijk rechtstreeks toegankelijk te worden gemaakt.

Reikwijdte

Artikel 12 - Rechtstreekse toegang in elektronische vorm of via een register

2. In het bijzonder wetgevingsdocumenten, dat wil zeggen documenten die zijn opgesteld of ontvangen in de loop van procedures tot aanneming van in of voor de lidstaten bindende besluiten, dienen, met inachtneming van de artikelen 4 en 9, rechtstreeks toegankelijk te worden gemaakt.

Reikwijdte

Maar, C-506/08 P, Zweden / MyTravel en Commissie:

Administratieve werkzaamheden vallen ook onder de Eurowob

&

Ruimere toegang geldt óók bij passieve transparantie

Uitzonderingsgronden

Artikel 1 – Doel

Deze verordening beoogt:

- a) de bepaling van de beginselen, voorwaarden en beperkingen op grond van openbare of particuliere belangen betreffende het in artikel 255 van het EG-Verdrag neergelegde recht van toegang tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (hierna „de instellingen”), en wel zodanig, dat een zo ruim mogelijke toegang tot documenten wordt gewaarborgd,

Absolute uitzonderingsgronden

Artikel 4, lid 1, onder a:

De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van:

a. het openbaar belang, wat betreft:

- de openbare veiligheid,
- defensie en militaire aangelegenheden,
 - de internationale betrekkingen,
 - het financieel, monetair of economisch beleid van de Gemeenschap of van een lidstaat;

[...]

Absolute uitzonderingsgronden

Artikel 4, lid 1, onder b:

De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van:

[..]

b. de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.

Relatieve uitzonderingsgronden

Artikel 4, lid 2:

De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van:

- de commerciële belangen van een natuurlijke of rechtspersoon, met inbegrip van intellectuele eigendom,
- gerechtelijke procedures en juridisch advies,
- het doel van inspecties, onderzoeken en audits,

tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

Documenten voor intern gebruik

Artikel 4, lid 3:

De toegang tot een document dat door een instelling is opgesteld voor intern gebruik of door een instelling is ontvangen, en dat betrekking heeft op een aangelegenheid waarover de instelling nog geen besluit heeft genomen, wordt geweigerd, indien de openbaarmaking ervan het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

De toegang tot een document met standpunten voor intern gebruik in het kader van beraadslagingen en voorafgaand overleg binnen de betrokken instelling wordt ook geweigerd nadat het besluit genomen is, indien de openbaarmaking van het document het besluitvormingsproces van de instelling ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

Documenten voor intern gebruik

Verschil met Nederlandse Wob:

- Interne documenten vs persoonlijke beleidsopvattingen
- Belangenafweging?
- Openbaarmaking zou besluitvormingsproces ernstig ondermijnen

Algemene aanname doctrine

Wanneer?

- Documenten behorende tot een staatssteundossier
- Documenten behorende tot een dossier van een procedure op grond van artikel 101 VWEU (kartelcontrole)
- Documenten uitgewisseld in het kader van een concentratiecontroleprocedure
- Documenten die onderdeel uitmaken van een niet-nakomingsprocedure
- Documenten die door een instelling zijn neergelegd bij het Hof in een lopende zaak

Gevoelige documenten

- Gevoelige documenten (art. 9):
- TOP SECRET
 - SECRET
 - CONFIDENTIAL

Expertisecentrum Europees Recht

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Den Haag 9 november 2015